

Danski savet za izbeglice

Bilten programa pravne pomoći

Program pravne pomoći i dostigao broj od 500 predmeta

U martu 2009. program besplatne pravne pomoći i, finansiran sredstvima EU a koji sprovodi Danski savet za izbeglice, dostigao je broj od 500 otvorenih pred-

Pravnik Danskog saveta za izbeglice intervjuiše stranku na terenu

meta u kojima je IRL strankama pružena pravna informacija, savet, pomoć i zastupanje pred sudskim i kvazisudskim telima na Kosovu. I pored osetljivosti i raznih izazova, postoje određeni pokazatelji uspeha.

Prevarne imovinske transakcije

Prevarne imovinske transakcije su prioritarno pitanje za projekat od samog njegovog početka. U prevarne na ime kojima je otuđena rezidencijalna, poljoprivredna i komercijalna imovina koja pripada IRL uglavnom spadaju ovlašćenja za prodaju imovine izdata na trećelice, prevarni kupoprodajni ugovori i krivotvorene lične karte korišćene za potpisivanje ugovora. U nekim slučajevima, na primer, tuženi su krivotvorili dokumenta prostim nalepljivanjem fotografije u ličnu kartu i stavljanjem krivotvorenog potpisa radi uzimanja vlasništva nad privatnom nepokretnom imovinom. U drugim slučajevima, tuženi su krivotvorili ovlašćenja koristeći lažne pečate za

sudsku overu u svrhu preuzimanja vlasništva nad privatnom nepokretnom imovinom. U martu 2009. projekat pravne pomoći je dobio presudu u Opštinskom sudu u Klini koji je, nakon četiri ročišta, poništio prevarno sklopljen ugovor. Ovo je druga pozitivna odluka u predmetima prevarnih imovinskih transakcija u kojima je pravnik Danskog saveta za izbeglice zastupao IRL stranku pred sudom u Klini.

“Sve izbeglice i raseljena lica imaju pravo na povratni stambeni prostor, zemlje ili imovine koja im je nezakonito oduzeta...”
- *Drugo Pinijerovo na elo*

Parni ne tužbe za naknadu štete na privatnoj nepokretnoj imovini

Oko 20,000 tužbi za naknadu štete nastale usled oštećenja i uništenja imovine koja pripada interno raseljenim kosovskim Srbima podnete su 2000. i 2004. protiv UNMIK-a, KFOR-a, i lokalnih vlasti na osnovu člana 180 jugoslovenskog Zakona o obligacionim odnosima. Ove tužbe, koje procesuiranje je tada bilo suspendovano od strane UNMIK-a, su “odmrznute” u septembru 2008. pismom koje je UNMIK Odeljenje pravosuđa uputilo svim predsednicima suda.

Kao rezultat toga, kosovski sudovi su nedavno počeli sa zakazivanjem sudskih ročišta, što je najpre počelo sa Opštinskim sudom u Srbici koji je zakazao 46 ročišta u periodu od 18. do 24. februara. Služba pružanja pravne pomoći i Danskog saveta za izbeglice je formirala akcioni tim kako bi se locirali i obavestili zainteresovani tužioci, od kojih je njih 18 DSI zastupao pred opštinskim sudom (18-20. februar). Zbog velikog broja tužbi postoji bojazan da se može dogoditi da veliki broj IRL tužioaca bude pozvano da se

pojavi pred opštinskim sudovima u veoma kratkom roku. Zbog toga je potrebna bliska saradnja sa svim akterima kako bi se locirala prebivališta IRL i ponudilo im se besplatno pravno zastupanje.

Pozivamo zainteresovana lica da kontaktiraju kancelarije za pružanje pravne pomoći i Danskog saveta za izbeglice u Beogradu, Nišu, Kraljevu i Kragujevcu, kao i našu kancelariju za podršku u Prištini.

Program finansiran sredstvima EU koji sprovodi Danski savet za izbeglice u saradnji sa Ministarstvom za Kosovo i Metohiju i Komesarijatom za izbeglice Republike Srbije.

DSI Beograd
Dubljanska 86
+ 381 (0) 11 3087 948
+ 381 (0) 11 3087 949
+ 381 (0) 11 2459 044

DSI Kraljevo
Cara Dušana 33
+ 381 (0) 36 235 225

DSI Niš
Generala Tranjice 4
+ 381 (0) 18 254 993

DSI Kragujevac
Svetozara Markovića 7
+ 381 (0) 34 335 891

DSI kancelarija za podršku u Prištini
Marka Isaka 30
+ 381 (0) 38 243 793

e-mail: legal@drc.org.rs

Konsultativni sastanak pravnika

24. marta organizovan je konsultativni sastanak pravnika u okviru našeg projekta na temu "Korišćenje anti-diskriminacionog i ostalih međunarodnih zakona koji štite ljudska prava kao deo strategije zagovaranja u rešavanju stambeno-imbivinskih zahteva za pov-

G. Greg Fabian, ekspert za ljudska prava, zajedno sa DSI osobljem vodi sastanak

ra aj na Kosovu". Pravni službenici Danskog saveta za izbeglice, zajedno sa predstavnicima institucija Vlade

Sastanak je omoguio interakciju između učesnika

Srbije koje se bave izbeglicama i IRL, lokalnim NVO (EHO, Grupa 484, IDC, PRAXIS), udruženjima IRL, OEBS-om i UNHCR-om u estvovali su u kombinaciji prezentacija i praktičnog rada u grupama koji je imao za cilj da im pomogne u primeni evropskih, međunarodnih i kosovskih zakona koji štite ljudska prava, a posebno anti-diskriminacionog zakona, kao deo

strateškog zagovaranja za rešavanje stambeno-imbivinskih zahteva IRL.

Kao nastavak, 25. marta održana je prezentacija u prostorijama Komesarijata za izbeglice gde je komesar izneo svoje pozitivne komentare u vezi sa inicijativom i celokupnim napretkom projekta pružanja pravne pomoći

Učesnici rade na pravnoj analizi predmeta

injenice o programu pravne pomoći

Ko? Danski savet za izbeglice prisutan je na Balkanu duži niz godina (od 1993. a u Srbiji od 1997.) i radi na promociji mira i stabilnosti podržavajući i trajna rešenja za izbeglice i IRL.

Šta? Zahvaljujući sredstvima Evropske unije, Danski savet za izbeglice sprovodi program besplatne pravne pomoći kako bi pomogao ugroženim interno raseljenim licima (IRL) u zaštiti njihovih imovinskih prava. Istovremeno program ima za cilj izgradnju kapaciteta Vlade Srbije u ovoj oblasti.

Zašto? Vodeći se na elu internog raseljavanja nalažu da se interno raseljenom licu ne sme samovoljno oduzeti imovina ili vlasništvo pljačkom, direktnim ili indirektnim nasiljem, niti njihova imovina može biti uništena ili prisvojena kao oblik kolektivnog kažnjavanja. Odgovorne vlasti su pod obavezom da zaštite imovinu IRL od neobuzdanog i nezakonitog prisvajanja, uzurpiranja ili korišćenja i moraju pomoći IRL u povraćenju svoje imovine i vlasništva kao i da im pruže, kada povraćenje i restitucija nisu mogući, odgovarajuću nadoknadu ili drugi oblik pravedne odštete. Dalje smernice o restituciji imovine su date u Na elima stambene i imovinske restitucije za izbeglice i raseljena lica

(Pinijerova na elu) koja pružaju relevantni okvir ljudskih prava preko kojeg naš program funkcioniše. Procenjuje se da je ukupan broj imovinskih predmeta na Kosovu koji do danas nisu rešeni iznosi oko 60,000, od kojih se većina ti e kosovskih Srba ija je imovina oštećena, uništena ili nezakonito uzurpirana kao rezultat konflikta.

Kako? IRL zahtevaoci se mogu obratiti kancelarijama Danskog saveta za izbeglice u toku radnog vremena i, nakon zakazivanja, bi e intervjuisani. Zavisno od potreba, tim za pružanje pravne pomoći pruža različite oblike besplatne pravne pomoći koji se protežu od pravne informacije, saveta i zastupanja na sudu do upućivanja na druge organizacije koje se bave pitanjima koja prevazilaze mandat DSI programa.

Imovinski predmeti kojima se program pravne pomoći bavi obuhvataju predmete koji se odnose na Stambeno imovinsku direkciju, Kosovsku agenciju za imovinu, prevarne imovinske transakcije, naknadu za oštećenje i uništenu imovinu, nezakonitu eksproprijaciju imovine, ostavinske postupke, izmene u katastru, itd.

Gde? Otvorene su četiri kancelarije za pružanje pravne pomoći u Srbiji (Beograd, Niš, Kraljevo i Kragujevac), u kojima rade kvalifikovani i iskusni pravници koji pomažu IRL u upućivanju njihovih pravnih zahteva kompetentnim telima. Međutim, preko kancelarije Danskog saveta za izbeglice u Prištini, mreže partnerskih organizacija i redovnih mobilnih timova, program pravne pomoći ima pristup oblastima sa visokom koncentracijom IRL i dobija pravne predmete upućene od strane različitih organizacija.

Kada? Očekuje se da Program pravne pomoći Danskog saveta za izbeglice završi u decembru 2009. Međutim, EU će nastaviti sa finansiranjem besplatne pravne pomoći za IRL preko Instrumenta pretpristupne pomoći.